

Kwaliteitsregistratie met toekomst

NFU

NEDERLANDSE FEDERATIE VAN UMC'S
CONSORTIUM KWALITEIT VAN ZORG

Kwaliteitsregistratie met toekomst

Kwaliteitsregistratie met toekomst

Beter meten van kwaliteit van zorg door bundeling van expertise, innovatie en onderzoek. Dat is de heldere missie van het **NFU-expertisecentrum Kwaliteitsregistratie**. Centraal in de visie van de NFU staat dat het leveren én tonen van kwaliteit een essentieel element is van de professionele verantwoordelijkheid van de zorgverlener. Om de kwaliteit van zorg te kunnen bewaken, verbeteren en verantwoorden is betrouwbare informatie over de kwaliteit van zorg cruciaal. Zowel de samenleving als professionals vragen hier in toenemende mate om. De NFU ziet het als haar taak om te bevorderen dat die informatie ook daadwerkelijk beschikbaar komt en richtte daarom het expertisecentrum op.

Het NFU-expertisecentrum Kwaliteitsregistratie definieert een kwaliteitsregistratie als een patiëntregistratie met als doel gegevens te verzamelen over de kwaliteit van de zorg die wordt verleend aan een welomschreven populatie van patiënten.

De term kwaliteitsregistratie omvat:

- (a) de geregistreerde kwaliteits-indicatoren;
- (b) de daarbij passende gegevensverzameling en -verwerking;
- (c) de benodigde data-infrastructuur;
- (d) de rapportage van de resulterende kwaliteitsinformatie;
- (e) de organisatie die voor dit alles nodig is.

Uitgangspunten

Het NFU-expertisecentrum Kwaliteitsregistratie ontplooit zijn activiteiten op basis van vijf uitgangspunten:

- De gang van de patiënt door de zorg staat centraal.
- Aansluiting bij het primaire proces, waarin de zorg geleverd wordt, is essentieel.
- Uitkomstindicatoren zijn cruciaal.
- De indicatoren voorzien in de informatiebehoeften van de verschillende belanghebbenden.
- Het principe 'eenmalige registratie voor meervoudig gebruik' is leidend in de verzameling van de gegevens.

Werkwijze

Het NFU-expertisecentrum Kwaliteitsregistratie maakt deel uit van het NFU-consortium Kwaliteit van Zorg, waarin de acht umc's samenwerken om de kwaliteit van zorg zichtbaar te maken en te verbeteren.

Het expertisecentrum bundelt expertise uit umc's en kennisinstituten in expertisenetwerken waarin deskundigen kennis en ervaring uitwisselen en nieuwe onderzoeks- en ontwikkelactiviteiten ontplooiën voor het uitbouwen van hun kennis. De opgebouwde expertise benut het expertisecentrum in de ontwikkeling van kwaliteitsregistraties voor zorgketens en -netwerken en voor de inrichting van kwaliteitsdashboards voor ziekenhuizen. Het centrum werkt daarbij samen met zorgverleners, patiëntorganisaties, zorginstellingen,

zorgverzekeraars, toezichthouders, onderzoekers en organisaties als ZonMw en het Kwaliteitsinstituut.

Activiteiten van het NFU-expertisecentrum

Om het meten van kwaliteit te verbeteren door bundeling van expertise, innovatie en onderzoek onderneemt het NFU-expertisecentrum Kwaliteitsregistratie de volgende activiteiten:

- Ontwikkelen van criteria voor het opzetten en beoordelen van kwaliteitsregistraties.
- Ontwikkelen van kwaliteitsregistraties voor zorgketens en -netwerken.
- Inrichten van kwaliteitsdashboards waarmee ziekenhuisbestuurders intern kunnen sturen en publieke verantwoording kunnen afleggen.
- Bundelen, ontwikkelen en verspreiden van expertise in expertisenetwerken.

Activiteit 1:

Ontwikkeling van criteria voor kwaliteitsregistraties

In Nederland zijn tal van patiëntenregistraties opgezet, zoals de Nederlandse Kankerregistratie (IKNL), de Perinatale Registratie Nederland (PRN), de Nationale Intensive Care Evaluatie (NICE), de Population-based Haematological Registry for Observational Studies (PHAROS) en de Dutch Rheumatoid Arthritis Monitoring (DREAM). De betrokken zorgverleners realiseren zich steeds meer dat deze registraties ook goede mogelijkheden bieden voor het registreren en onderling vergelijken van de kwaliteit van de geleverde zorg. Ook de Dutch Institute of Clinical Auditing (DICA) bouwt aan landelijke kwaliteitsregistraties.

Een belangrijk houvast bij het opzetten en beoordelen van kwaliteitsregistraties zijn duidelijke criteria over de kwaliteit, relevantie en organisatie van de registratie. De ontwikkeling van deze criteria is een activiteit van het expertisecentrum. Innovaties en nieuwe expertise leiden periodiek tot bijstelling.

**Dr. Jozé Braspenning, coördinator
NFU-expertisecentrum Kwaliteitsregistratie:**

Kwaliteitsregistraties beogen de kwaliteit van zorg te borgen en te verbeteren. Maar wat kenmerkt een goede kwaliteitsregistratie? Momenteel stellen patiënten, zorgverleners, zorginstellingen en zorgverzekeraars gezamenlijk, met input van het expertisecentrum, voorwaarden op voor kwaliteitsregistraties van de medisch specialistische zorg. Zo willen we dubbele uitvragen voorkomen en het beschikbare budget doelmatig inzetten.'

Activiteit 2:

Ontwikkeling van kwaliteitsregistraties voor zorgketens en -netwerken

Een type kwaliteitsregistratie dat tot nu toe niet of nauwelijks is ontwikkeld, is de registratie van de kwaliteit van de zorg die bij een bepaalde aandoening door een keten of netwerk van verschillende zorgdisciplines geleverd wordt. Omdat de organisatie van multidisciplinaire zorg en de overdracht en samenwerking tussen disciplines van groot belang zijn voor de kwaliteit van de zorg die patiënten ontvangen, is aan dit type kwaliteitsregistratie duidelijk behoefte. Daarom richt het NFU-expertisecentrum zich op de ontwikkeling van kwaliteitsregistraties voor zorgketens en -netwerken. In nauwe samenwerking met zorgprofessionals, patiëntenverenigingen en zorgverzekeraars werkt het expertisecentrum aan ketenregistraties voor vijf uiteenlopende aandoeningen:

- cerebrovasculair accident (CVA);
- maligniteiten in het hoofd-halsgebied (HHT);
- ziekte van Parkinson;
- reumatoïde artritis (RA);
- chronic obstructive pulmonary disease (COPD).

Het doel is om binnen twee jaar met een functionerende kwaliteitsregistratie voor deze aandoeningen de basis te leggen voor het meten van de kwaliteit van zorg in zorgketens en -netwerken. Daarbij worden modellen uitgewerkt voor de

stappen die bij het opzetten van keten kwaliteitsregistraties gezet moeten worden:

- beschrijven van zorgprocessen;
- selecteren van valide en betrouwbare indicatoren;
- verzamelen en verwerken van gegevens;
- inrichten van de data-infrastructuur;
- ontwikkelen van effectieve rapportage per gebruiker;
- inrichten van de benodigde governance.

Bij het opzetten van de vijf keten kwaliteitsregistraties wordt nationale en internationale samenwerking gezocht op elk van de hierboven genoemde gebieden. Voor het verzamelen van gegevens wordt samengewerkt met het programma Registratie aan de bron, zodat EPD-gegevens daadwerkelijk gebruikt kunnen gaan worden voor kwaliteitsregistratie.

Prof. dr. Ludi Smeele, hoofd-hals chirurg NKI-AvL:

'Hoofd-halsoncologie is een complex medisch vakgebied waarin tal van disciplines met elkaar samenwerken. Het is voor ons een uitdaging om de kwaliteit van ons specialistische werk zichtbaar te maken in het gehele zorgnetwerk: van diagnose tot en met behandeling en revalidatie. In samenwerking met het NFU-expertisecentrum Kwaliteitsregistratie onderzoeken we hoe de indicatoren rechtstreeks af te leiden zijn uit de registratie in het primaire zorgproces.'

Activiteit 3:

Kwaliteitsdashboard ontwikkelen voor ziekenhuisbestuurders

Kwaliteitsdashboards geven informatie over de kwaliteit van de zorg die in een ziekenhuis wordt geleverd. Het NFU-expertisecentrum Kwaliteitsregistratie werkt met de umc's aan de inrichting van een kwaliteitsdashboard met informatie voor het eigen kwaliteitsbeleid en de externe verantwoording.

De informatie voor het eigen kwaliteitsbeleid zal voor verschillende ziekenhuizen deels overlappen. De informatie voor de externe verantwoording is voor ziekenhuizen hetzelfde. Samen optrekken in de ontwikkeling van indicatoren voor het kwaliteitsdashboard en de ontlening ervan uit de registratie in het primaire proces is noodzakelijk voor een goede en efficiënte kwaliteitsbenchmark als basis voor continue kwaliteitsverbetering. Met de ontwikkeling en implementatie van kwaliteitsdashboards willen de raden van bestuur van de umc's aantoonbaar *in control* zijn voor de kwaliteit en veiligheid van de zorg, om zo de externe druk van verantwoording en toezicht te verlagen.

Voorbeelden van informatie voor een kwaliteitsdashboard zijn veiligheidsindicatoren, zorguitkomsten (klinische en patiënt-gerapporteerde uitkomsten), wachttijden en patiëntervaringen. Deze informatie kan vergeleken

worden met een vooraf bepaalde norm, in de tijd of tussen ziekenhuizen. Voor een valide en betrouwbare kwaliteitsbenchmark zijn uniforme definitie en registratie van patiëntkenmerken (o.a. co-morbiditeit) noodzakelijk.

Prof. dr. Chris Polman, bestuurder VUmc:

'Patiëntveiligheid en kwaliteit van zorg valt onder de directe verantwoordelijkheid van de raad van bestuur. Omdat zoveel verschillende factoren invloed hebben op de kwaliteit van zorg, is het belangrijk overzicht te hebben - om zo op kwaliteit te kunnen sturen en mijn verantwoordelijkheid te nemen. Een goed dashboard is waar ik behoefte aan heb.'

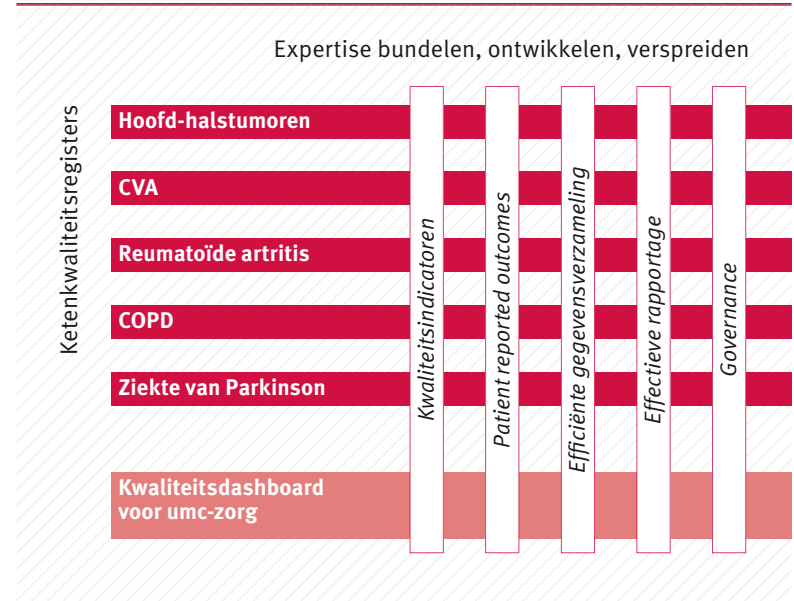

Activiteit 4:

Bundelen, ontwikkelen en verspreiden van expertise

In samenhang met de ontwikkeling van de kwaliteitsregistraties voor zorgketens en -netwerken en kwaliteitsdashboards zet het NFU-expertisecentrum een aantal expertisenetwerken op (zie figuur). In elk van deze netwerken staat een thema centraal waarop innovatie nodig is om tot goed functionerende kwaliteitsregistraties en kwaliteitsdashboards te kunnen komen. De expertise die rond deze thema's in umc's en kennisinstituten aanwezig is, wordt in de netwerken samen-gebracht en waar mogelijk gekoppeld aan andere relevante (inter)nationale netwerken. De eerste expertisenetwerken richten zich op:

- kwaliteitsindicatoren;
- patient reported outcomes (PROs);
- efficiënte gegevensverzameling;
- effectieve rapportage;
- governance.

Voor elk onderwerp wordt een groep van experts uit de umc's, andere kennisinstituten en relevante organisaties (bijvoorbeeld: patiëntenorganisaties) bijeen gebracht. In de expertisenetwerken worden vraagstukken ingebracht vanuit de vijf te ontwikkelen ketenkwaliteitsregistraties en andere kwaliteitsregistraties. De deelnemers wisselen kennis en

ervaring uit, stellen een onderzoeksagenda op en ontwikkelen onderzoeksvoorstellen. Waar mogelijk wordt aansluiting gezocht bij een internationaal netwerk of wordt het initiatief genomen om dit op te zetten. Het expertise-netwerk Efficiënte gegevensverzameling werkt samen met het programma Registratie aan de bron dat de NFU samen met Nictiz uitvoert.

Dr. Philip van der Wees, senior onderzoeker, Radboudumc:

'Patiënt-gerapporteerde uitkomsten (PROs) leveren een belangrijke bijdrage aan patiëntgerichte zorg door systematisch de patiënt te vragen naar zijn functioneren door middel van vragenlijsten (PROMs). De toepassing van PROMs om kwaliteit van zorg te meten en te verbeteren is sterk in opkomst. In het NFU- expertisenetwerk Patient-Reported Outcomes proberen we de verschillende toepassingen van PROMs te integreren en bouwen we kennis op voor de verdere ontwikkeling. Onze onderzoeksagenda bevat drie thema's: het opzetten van PRO registraties, de methodologie voor de selectie van PROs en PROMs en de ontwikkeling van kwaliteitsindicatoren.'

